

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31192>

Özet

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form (CİSS-21), bireylerin stresli durumlar kar??s?nda kulland?klar? farklı ba?a ç?kma stillerini ölçmek amacıyla tasarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu envanter, orijinal CİSS ölçeğinin k?salt?lm?? versiyonu olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çal??maları Boysan (2012) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 21 maddeden ve üç temel faktörden oluşmaktadır: Çözüm Dönük Ba?a Ç?kma, Duygusal Ba?a Ç?kma ve Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma. Uygulama, 5'li Likert Tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Stres, Ba?a Ç?kma Stilleri, CİSS-21, Psikometrik Uyarılma, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Güvenilirlik, Psikoloji.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Norman S. Endler & James D. A. Parker (1990). Türk Popülasyonu Uyarılma Yazar?: Mustafa Boysan (2012).

Amaç

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form'un (CİSS-21) temel amacı, bireylerin günlük yaşamlarında kar??laştıkları stres faktörlerine kar?? geliştirdikleri tepki ve stratejileri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu kısa form, özellikle zaman k?s?tlil??n?n olduğu ara?tırma veya klinik ortamlarda etkili ve hızlı bir ölçüm sağlamayı hedefler. Ölçek, bireyin problem çözme odaklı, duygusal tepki odaklı veya kaç?nmac? odaklı stratejilerden hangisini daha sık kullandığını ortaya koyar.

Yapı

CİSS-21, stresle ba?a ç?kma davranışları üç ana bileşen veya yapı altında incelemektedir. Bu üç faktör, bireyin stres kar??sındaki davranışsal ve bilişsel tepkilerinin temel boyutları temsil eder.

Çözüm Dönük Ba?a Ç?kma: Stres kaynağını doğrudan ele almayı, problemi çözmeye yönelik aktif adımlar atmayı ve durumu de?iştirmeye odaklanmayı ifade eder.

Duygusal Ba?a Ç?kma: Stresle ilişkili olumsuz duygusal durumlar (öfke, kaygı, çaresizlik) ifade etmeye veya azaltmaya odaklanmayı içerir, ancak bu genellikle sorunun kendisini çözmekten çok duygusal rahatlamaya yöneliktir.

Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma: Stresli durumdan uzaklaşma, dikkat da?ıtma veya sorunu görmezden

gelme gibi pasif stratejileri içerir.

Geçerlik

Ölçe?in Türk popülasyonundaki geçerlik çal??malar? kapsam?nda, Boysan (2012) taraf?ndan kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Ölçme arac?n?n yap?sal geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir.

DFA sonuçlar?, CISS-21'in teorik olarak öngörülen 3 faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland???n? göstermi?tir. Ayr?ca, alt ölçek puanlar?n?n ilgili psikolojik de?i?kenlerle olan ili?kilerini belirlemek amac?yla Pearson korelasyonlar? hesaplanm?? ve bu korelasyonlar?n beklenen yön ve büyüklükte oldu?u saptanm??t?r, bu da ölçe?in ölçüt ba??nt?l? geçerli?ini desteklemektedir.

Güvenilirlik

CISS-21'in güvenilirlik düzeyi, hem iç tutarl?l?k katsay?lar? hem de Test-Tekrar Test yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi (Cronbach Alfa katsay?s?), ölçe?in bile?enlerinin tutarl? ve güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

Elde edilen güvenilirlik katsay?s? de?erleri ?öyledir: Çözüme Dönük Ba?a Ç?kma bile?eni için $\alpha = .72$; Duygusal Ba?a Ç?kma bile?eni için $\alpha = .77$; Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma bile?eni için $\alpha = .74$. Bu de?erler, psikometrik standartlara göre ölçe?in yeterli düzeyde güvenilirlik katsay?s?na sahip oldu?unu do?ulamaktadır. Ek olarak, 15 günlük bir aral?kla uygulanan test-tekrar test yöntemi, ölçek puanlar?n?n zaman içinde istikrarl? oldu?unu göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen Do?rulay?c? Faktör Analizi, orijinal CISS-21 ölçe?inin üç boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. Bu üç faktör, 21 maddenin da??l?m?n? aç?klayan temel yap?lar olarak belirlenmi?tir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, CISS-21'in Türk kültüründe de stresle ba?a ç?kma davran??lar?n? Problem Odakl?, Duygu Odakl? ve Kaç?nma Odakl? olmak üzere ayr??t?rabildi?ini göstermektedir. Bu sonuç, ölçe?in kültürel uyarlama sürecinin ba?ar?l? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Orijinal ölçe?in k?sa formunun Türkçeye uyarlanması).

Format: 21 madde, Öz bildirim Envanteri.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Yeti?kin Örneklem.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Boysan (2012) çal??mas?, Türkiye'den klinik olmayan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: 1-**Hiçbir Zaman**, 2-**Nadiren**, 3-**Bazen**, 4-**S?kl?kla**, 5-**Ço?u Zaman**.

Anahtar Kelimeler

CISS, Ba?a Ç?kma Envanteri, Stres Yönetimi, ?ç Tutarlılık, Test-Tekrar Test Güvenilirli?i, Psikometrik Özellikler, Duygusal Ba?a Ç?kma.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?cs?: Bilgi Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Mevcut De?il

Yaz??ma Adresi: Bilgi Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve telif haklar? için ilgili yay?nc?ya ve uyarlama yazar?na ba?vurulmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi mevcut de?ildir.

Uyarlama Y?I?: 2012 (Boysan, M.).

Referanslar

Boysan, M. (2012). Validity of the Coping Inventory for Stressful Situations-Short Form (CISS-21) in a non-clinical Turkish sample. *J Psychiatry Neurol Sci*, 25, 101-107.

Ek olarak, ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [coping-inventory-for-stressful-situations-short-form-ciiss-21-toad.pdf](https://www.proxy2.marmara-elibrary.com/coping-inventory-for-stressful-situations-short-form-ciiss-21-toad.pdf)

Makalenin kaynak ba?lant?s?: [proxy2.marmara-elibrary.com](https://www.proxy2.marmara-elibrary.com)

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Boysan (2012) taraf?ndan yay?nlanan makalede veya orijinal CISS-21 k?lavuzunda bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM